

Riistatila, Eriksberg

4.-26.9.2012

Keski-Pohjanmaan maaseutuopiston Perhon yksikön opettaja

Maailmalle on kaikesti pitkä matka, mutta kun sain tietää mahdollisuudesta päivittää ammattitaitoa jossakin uljaan unionimme maassa ja vieläpä oman alan työpaikka, menoajankani alkoi välittömästi liikahtella. Tavoitteena oli löytää jotain ehdottomasti hyödyllistä opetuksen avuksi ja samalla löytää visioita meillä niin onnettomasti paikallaan polkevaan riistasorkkaeläinten kasvatukseen. Kontaktieni kautta puntaroin vanhan opiskelumaani Ruotsin vahvuuksia. Tiesin siellä olevan vahvaa ammattiriistanhoitoa, runsaasti riistantarhaustoimintaa ja pitkälle vietyä kaupallista metsästystä.

Mitä sitten teimme? Ajoimme tonneittain viljaa sorsille. Ajoimme tonneittain viljaa villisioille, mufloneille, kuusipeuroille, saksanhirville ja visenteille. Korjasimme aitoja. Rakensimme passipaikkoja. Pakkasimme ja valmistimme trofeita asiakkaille. Järjestimme vesilinnustuksia. Järjestimme sorkkaeläinjahteja. Ajoimme saalista teurastamoon. Suolistimme ja nyljimme. Paloittelimme ja pakkasimme. Pesimme teurastamoja ja desinfioimme kerta toisensa jälkeen. Ammattiriistanhoitajan työ on liikaista ja raskasta, mutta mielenkiintoista. Kaikkea pitää osata ja kaikkeen pitää tarttua heti ja sillä samalla hetkellä kun tehtävän huomaa – eläimet eivät odota.

Syyskuuta leimasi saksanhirvien kiima-aika. Jatkuva mylvintä pitkin yötä ja osittain päivälläkin. Suuret haaremia keräävät saksanhirvisonnit olivat jatkuvan tarkkailun alla, sillä meidän piti tietää missä on isoja trofeita. Kuun puolenvälin jälkeen hiivintäjahtiasiakkaat tulivat mies kerrallaan metsästämään elämänsä suurinta saksanhirveä. Rahaa talolle ja onnistumisen elämyksiä sekä metsästysmuistoja asiakkaalle. Jokaisen kaadon jälkeen ammattihenkilöstö haisi jämäkästi saksanhirveltä, sillä kiimainen sonni haisee varovaisestikin kuvattuna varsin kammottavalle. Haju on onneksi vain nahkassa ja liha on täysin kelvollista.

Ammattimetsästyksen kulttuuri on Ruotsissa varsin korkeatasoista. Työtä tehdään huolella, aidan matalimmasta kohdasta ei voi mennä, sillä kilpailu on kovaa. Työpäivät ovat pitkiä ja syyskuussa kenelläkään ei ollut yhtään vapaapäivää. Olipa maanantai tai sunnuntai, aina menttiin. Työssä täytyy olla voimakkaasti itseohjautuva ja ajatella koko ajan eteenpäin. Tämä nyt, nämä asiat tässä järjestyksessä, tuo huomenna...

Riista-alan ammattilaisten status on korkealla ja viltmästaren asiantuntemusta kunnioitetaan. Toisaalta taas oletetaan, että viltmästare on ihmemies MacGyver: osaa kaiken ja pystyy kaikkeen. Se asettaa ammatissa toimiville oman huolensa, sillä epäonnistumista ei hyvällä katsota. Työ tekijäänsä opettaa ja ammattitaidon kestäessä alalla toimivista henkilöistä loistaa kyllä tietty ammattilypeys, joka on peräti positiivista jaksamisen kannalta.

Työnantajan suhtautuminen alan ammattilaisiin oli Eriksbergissä hyvää, osittain johtuen toimitusjohtajan vahvasta riista-alan taustasta. Asiakaspalveluosaaminen on metsästysopastustyössä hyvin tärkeää ja siinä ruotsalaiset ammattiriistanhoitajat ovat hyviä.

Kulttuurillisesti ruotsalainen metsästys poikkeaa meikäläisestä mm. siinä, että siellä katsotaan metsästyksen tarvittavan riittävän tiheää riistakantaa. Meillähän lähes kaikkia

riistaeläimiä tapetaan säälimättä ja tulevaisuutta ajattelematta kuten kehitysmaassa yleensäkin. Toinen merkittävä ero on, että tärkeitä jalostuseläimiä halutaan olevan riittävästi. Tämähän tarkoittaa, että esimerkiksi 6-9 -vuotiaita hirvisonneja pitää löytyä kannasta suhteellisen runsaasti. Suomessa näin vanhojen sonnien osuus kannasta on mitätön ja sonnit ovat 3-4 -vuotiaita nuoria parhaimmillaankin.

Suomessa panostetaan paljon riistan tutkimukseen ja Ruotsissa panostetaan paljon metsästäjien kouluttamiseen. Valitettavasti olemme voimakkaasti jäljessä riistataloudessa ja tällä hetkellä Itämeren piirissä kaikkein huonoin riistamaa. Voi häpeän määrää.